

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДЗ «ЗАПОРІЗЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»

**ТЕЗИ ЗА МАТЕРІАЛАМИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ТЕРАПІЇ
ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ
З ВНУТРІШНЬОЮ
І ПРОФЕСІЙНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ»**

4-5 жовтня 2012 року

Запоріжжя 2012

Редакційна колегія:

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР – **О.С. Никоненко**, академік НАНМУ, член-кореспондент НАН України, д.мед.н., професор, Лауреат державної премії України в галузі науки і техніки, Заслужений діяч науки і техніки України, ректор ДЗ «Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України».

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА:

- **С.Д. Шаповал**, д.мед.н., професор, перший проректор ДЗ «ЗМАПО МОЗ України».
- **І.М. Фустей**, д.мед.н., професор, проректор з наукової роботи ДЗ «ЗМАПО МОЗ України».

Члени редколегії:

Н.Г. Бараннік, д.мед.н., професор;	Д.І. Жилина, к.мед.н., доцент;
Н.М. Бучакчійська, д.мед.н., професор;	М.М. Милиця, д.мед.н., професор;
Б.М. Годовський, к.мед.н., доцент;	О.П. Мясков, д.мед.н., професор;
С.М. Гриценко, д.мед.н., професор;	Л.С. Овчаренко, д.мед.н., професор;
О.Д. Гусаків, д.мед.н., професор;	А.М. Побєд, д.мед.н., професор;
М.Я. Доценко, д.мед.н., професор;	А.В. Траїлін, д.мед.н., доцент;
О.О. Ковальов, д.мед.н., професор;	З.В. Лазюк, к.мед.н., доцент;
І.В. Котін, д.мед.н., професор;	Ю.В. Прохортов, д.мед.н., професор;
В.І. Кошля, д.мед.н., професор;	Ю.І. Рещетілов, д.мед.н., професор;
Н.С. Лушнік, д.мед.н., професор;	О.І. Токарєнко, д.мед.н., професор;
О.О. Любка, д.мед.н., професор;	Л.І. Воропцова, д.мед.н., професор;
	В.Г. Ярешко, д.мед.н., професор.

Рецензенти:

В.Г. Дейзета, д.мед.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України; О.В. Губка, д.мед.н., професор.

Тези за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасні підходи до терапії та реабілітації хворих з внутрішньою і професійною патологією» (4-5 жовтня 2012 р. м. Запоріжжя) – Запоріжжя, 2012. – 32 с.

Відповідальність за вірогідність фактів, цитат, прізвищ, імен та інших даних несуть автори. У тезах збережено авторське подання матеріалів.

**ВПЛИВ «СУХИХ» ВУГЛЕКИСЛИХ ВАНН НА СТАН
ЕНДОТЕЛІАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ У ХВОРИХ ПОХИЛОГО ВІКУ В
ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ВАРІАНТУ ПЕРЕБІГУ АРТЕРІАЛЬНОЇ
ГІПЕРТЕНЗІЇ**

О.С. Алітова, О.І.Токарєнко, О.О. Токарєнко, О.В. Ковальова, О.В. Кошля

Мета роботи. Оцінка функціонального стану та гуморальної регуляції ендотелію судин (ЕФ) у хворих похилого віку в залежності від варіанту перебігу АГ на тлі застосування «сухих» вуглекислих ванн (СВВ).

Матеріал та методи дослідження. В умовах клінічного санаторію «Великий Луг» обстежено 180 хворих з верифікованою [4, 5, 8] гіпертонічною хворобою II та III стадії – АГ I та 2 ступеня – 88 жінок та 92 чоловіки у віці від 60 до 74 (середній вік – 62,3±5,2) років. Тривалість АГ складала 10,7±5,2 роки. Пацієнти розподілено на дві клінічні групи, співвіднесені за віковим, статевим складом, ступенем тяжкості та тривалістю АГ, в залежності від клініко-патогенетичного варіанту АГ: група ІСАГ – 50, група СДАГ – 50 пацієнтів, які додатково до комплексу відновного лікування отримували курс СВВ. І контрольну групу склали пацієнти відповідного віку без АГ (30 пацієнтів); II контрольну групу – пацієнти з АГ, без включення у комплекс відновного лікування процедур СВВ. На вихідному етапі та після 3 тижнів реабілітаційного курсу оцінювали (ендотелію залочку (ЕЗВД) та ендотелію незалежну вазодилатцію (ЕНВД)) при доплерографії плечової артерії, вміст кінцевих стабільних метаболітів оксиду азоту в сироватці крові імуноферментним методом.

Встановлено, що у хворих похилого віку з ІСАГ, порівняно з СДАГ виявлено порушення ЕФ, яке характеризується достовірно ($P < 0,05$) низькими показниками ЕЗВД при реактивній гіперемії.

Комбінована антигіпертензивна терапія із включенням СВВ в комплексне лікування хворих похилого віку з АГ призводить до покращення показників ЕФ, що проявляється достовірним підвищенням в сироватці крові NO , на 35,1 % ($P < 0,001$) та посиленням вазодилатуючої функції ендотелію судин (ЕНВД та ЕЗВД).

**ВИВЧЕННЯ АСОЦІАЦІЙ ПОЛІМОРФНИХ ВАРІАНТІВ ГЕНІВ
ПАТОГЕНЕТИЧНИХ ЛАНОК АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ ТА
ШЕМІЧНОЇ ХВОРОБИ СЕРЦЯ У ШАХТАРІВ УКРАЇНИ**

А.В. Басанець, Г.А. Андрущенко, Л.В. Долинчук

ДУ «Інститут медицини праці НАН України», м.Київ

Артеріальна гіпертензія (АГ) та ішемічна хвороба серця (ІХС) є основними причинами втрати працездатності і смертності шахтарів України. Високий рівень захворюваності на АГ та ІХС обумовлений низькою якістю

ГЕНЕТИЧНІ ТА ПАТОФІЗІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ АНГІОТЕНЗИН-ПЕРЕТВОРЮВАЛЬНОГО ФЕРМЕНТУ (АПФ) ТА МОНООКСИДУ НІТРОГЕНУ (NO) НА ГЕОМЕТРИЧНУ МОДЕЛЬ ЛІВОГО ШЛУНОЧКА У ПАТОГЕНЕЗІ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ

Л.Ю. Габорець, Л.Н. Сидорчук, Ю.В. Урсуляк, А.Р. Сидорчук, О.І. Кушнір, С.В. Білецький, С.І. Іоаннік, Р.І. Сидорчук, А.А. Соколенко, І.Н. Сидорчук
Кафедра сімейної медицини, Буковинський державний медичний університет

Мета. Вивчити вплив АПФ та метаболітів NO на геометричну модель лівого шлуночка (ЛШ) залежно від поліморфізму генів АПФ (ACE ED), eNOS (T894G) у хворих на есенційну артеріальну гіпертензію (ЕАГ).

Матеріал і методи. Обстежено 120 хворих на ІАГ I-III стадій. Серед пацієнтів 12,5% (15) осіб – із ЕАГ I, 60,0% (72) – із ЕАГ II, 27,5% (33) – із ЕАГ III ст.; 48,3% (58) жінок і 51,7% (62) чоловіків, середній вік 52,91±9,24 року. Алелі поліморфних ділянок генів вивчали методом ПЛР аналізу. Структурно-функціональні зміни міокарда ЛШ – методом ЕхоКГ, ЕКГ. Вміст у плазмі метаболітів NO – калориметричним методом, рівень АПФ у сироватці – EUSA.

Результати дослідження. У носіїв DD/TT-генотипу вміст NO був вірогідно нижчим, ніж у таких із DD/CG дослідним на 14,5% (p<0,05). При цьому, рівень АПФ у DD/CG-пацієнтів був достовірно меншим, ніж у гомозиготних носіїв D-алеля гена ACE (DD/TT і DD/CG-генотипи) на 18,1% і 17,5% відповідно, (p<0,05). Отримані результати свідчать, що присутність TT-генотипу гена eNOS (у т.ч. у поєднанні з несприятливим D-алелем гена ACE) супроводжується вірогідним зменшенням кількості NO у плазмі крові, а гомозиготне носійство D-алеля гена ACE у хворих на ЕАГ (незалежно від комбінації із генотипами гена eNOS) характеризується достовірно більшою концентрацією АПФ у сироватці. Наявність ексцентричної (EG) та концентричної (CG) гіпертрафічних моделей ЛШ супроводжується зростанням АПФ у сироватці на 24,6-35,0% (p<0,05). У хворих на ЕАГ із КГ ЛШ зменшується вміст метаболітів NO у плазмі на 23,5% (p<0,05).

Висновки. Мутації генів ACE (ED) та eNOS (T894G) асоціюють зі змінами геометрії міокарда ЛШ та вмістом АПФ і NO у крові.

РОЗПОДІЛ ЧАСТОТИ АДАПТАЦІЙНИХ РЕАКЦІЙ ЗАЛЕЖНО ВІД РІВНЯ РЕАКТИВНОЇ ТА ОСОБИСТІСНОЇ ТРИВОЖНОСТІ

І.В. Жакун, В.М. Жакун*

Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького

*Комуніальний заклад Львівська обласна клінічна психіатрична лікарня

Рівень тривожності є одним із критеріїв визначення стану адаптації організму до дії несприятливих чинників та прогнозу перебігу багатьох хвороб. Відомо, що серед пацієнтів із гастроентерологічними хворобами виявляється висока частота психосоматичних розладів. У дослідження було

включено 110 пацієнтів з гастроудоденальною патологією, в яких ми визначили вираженість реактивної (РТ) та особистісної тривожності (ОТ).

Найчастіше визначався низький рівень РТ (58,2 %), виражена РТ діагностувалась лише у 13,6 % хворих. ОТ характеризувалась високою частотою помірного (43,6 %) та вираженого (35,4 %) рівнів. Виявлена залежність частоти адаптаційних реакцій (АР) несприятливого типу РТ: за умов більшої вираженості РТ зростає кількість реакцій несприятливого типу. За умов низької РТ несприятливі АР діагностувались істотно рідше порівняно з реакціями орієнтування (РО). У пацієнтів з вираженою РТ на фоні зменшення частоти РО зростає частота як сприятливих, так і несприятливих АР. Отримані дані можна пояснити мобілізацією адаптаційних можливостей організму на фоні ураженої РТ. Найчастіше сприятливі АР виявлялись осіб з високою ОТ, тоді як за умов низької та помірної ОТ вони діагностувались в 1,6 разів рідше. Особи з низькою ОТ характеризувались найнижчою частотою несприятливих АР, яка зростає у хворих з помірною та вираженою ОТ. За умов помірної ОТ несприятливі АР визначались у 27,1 % хворих. Із зростанням рівня ОТ спостерігається зменшення частоти РО: в пацієнтів з низькою ОТ орієнтування діагностується істотно частіше.

Отже, в пацієнтів із гастроудоденальними хворобами найчастіше визначаються помірний та виражений рівні ОТ. На фоні збільшення рівня тривожності зростає частота визначення АР несприятливих типів.

ПОЛТАВСЬКИЙ БІШОФІТ У КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ВАРИКОЗНОЇ ХВОРОБИ НИЖНІХ КІНЦІВОК У ПОЄДНАННІ З ОСТЕАРТРОЗОМ КОЛІННИХ СУГЛОБІВ

Жеворокко Н.Б., завідувач відділення реабілітації

Тернопільської міської лікарні №3,

лікар-хірург Жеворокко В.В.

За останнє десятиліття все більшого розповсюдження набувають такі захворювання, як варикозна хвороба нижніх кінцівок та остеоартроз колінних суглобів. Такий ріст захворюваності є своєрідним наслідком так званих «вісячків» та «стоячків» професій (продавці, перукарі, вчителі, хірурги, менеджер-консультанти, працівники різноманітних офісів та банків...) одним словом всі ті, хто за родом своєї діяльності змушений довго стояти чи сидіти. У цю ж групу ризику потрапляє і наша молодь, яка віддаючи дань моді, носить надто вузькі джинси, що перетискають пахові вени і тим самим провокують розширення поверхневих вен, погіршують кровообіг, спричиняючи набряк нижніх кінцівок.

Частота хронічної венозної недостатності досягає 40% у жінок та 17% у чоловіків. За епідеміологічними даними, варикозним розширенням вен і наслідками перенесеного тромбоемболію поверхневих та глибоких вен в Росії страждають 35 млн. чоловік, в Європі та Америці хворіють 25% населення, по Україні цей показник становить 11%. Прогресування хвороби

ВПЛИВ «СУХИХ» ВУГЛЕКИСЛИХ ВАНН НА СТАН ЕНДОТЕЛІАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ У ХВОРИХ ПОХИЛОГО ВІКУ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ВАРІАНТУ ПЕРЕБІГУ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ.....	3
<i>О.С. Апилова, О.І. Токаренко, О.О. Токаринко, О.В. Ковальська, О.В. Ковчя</i>	
ВИВЧЕННЯ АСОЦІАЦІЙ ПОЛІМОРФНИХ ВАРІАНТІВ ГЕНІВ ПАТОГЕНЕТИЧНИХ ЛАНОК АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ ТА ШЕМЦЬНОЇ ХВОРОБИ СЕРЦЯ У ШХАХУАРІВ УКРАЇНИ.....	3
<i>А.В. Басанець, Т.А. Андрущак, Л.В. Долінчук</i>	
ВІДЛИВ ПАСЛІДКІВ АВАРІЇ НА ЧАЕС НА ПОКАЗНИКИ ЗАХВОРЮВАНОСТІ ТА ЗАНЕДБАНОВОГО ТУБЕРКУЛЬОЗУ У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ В 2001-2010 РОКАХ.....	4
<i>Л.І. Борисова</i>	
ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРАЦЮЮЧИХ В ШКІДЛИВИХ УМОВАХ ПРАЦІ.....	5
<i>І.Г. Боровик, С.Я. Ніколенко, С.І. Ткач, В.Г. Шестаков, О.Г. Захаров, В.В. Базмун</i>	
ЩОДО ПРОФЕСІЙНОЇ ЗАХВОРЮВАНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАШИНОБУДУВАННЯ.....	7
<i>М.Р. Боярський, І.Г. Боровик, В.Г. Шестаков, О.Г. Мельник, О.М. Дрожиня</i>	
ПАТЕРНИ ГЕОМЕТРИЧНОЇ МОДЕЛІ ЛІВОГО ШЛУНОЧКА У ПАТОГЕНЕЗІ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОЛІМОРФІЗМУ ГЕНІВ ACE (D/D) ТА eNOS (T894G).....	9
<i>І.Ю. Габорець</i>	
ГЕНЕТИЧНІ ТА ПАТОФІЗІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ АНГІОТЕНЗИН-ПРЕТВОРЮВАЛЬНОГО ФЕРМЕНТУ (АПФ) ТА МОНООКСИДУ НІТРОГЕНУ (NO) НА ГЕОМЕТРИЧНУ МОДЕЛЬ ЛІВОГО ШЛУНОЧКА У ПАТОГЕНЕЗІ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ.....	10
<i>І.Ю. Габорець, Л.П. Сидорчук, Ю.В. Урсулак, А.Р. Сидорчук, О.І. Кушнір, С.В. Бівецький, С.І. Іванчук, Р.І. Сидорчук, А.А. Соколенко, І.Й. Сидорчук</i>	
РОЗПОДІЛ ЧАСТОТИ АДАПТАЦІЙНИХ РЕАКЦІЙ ЗАЛЕЖНО ВІД РІВНІВ РЕАКТИВНОЇ ТА ОСОБИСТІСНОЇ ТРИВОЖНОСТІ.....	10
<i>І.Б. Жакун, В.М. Жакун</i>	

ПОЛТАВСЬКІЙ ВИЩОФІТ У КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ВАРІАНТНОЇ ХВОРОБИ НИЖНІХ КІЛЦІВКІВ У ПОСІДНАННІ В ОСІСТАРТОВОМ КОЛІВНИХ СУСЛОБІВ.....	11
<i>Жеорганко П.В., Жеорганко В.Е.</i>	
ЗНАЧЕННЯ ГІПЕРТРИГЛІЦЕРИДЕМІЇ В АТЕРОСКЛЕРОТИЧЕСКОМ ПОРАЖЕННІ КОРОНАРНИХ СОСУДІВ У ПАЦІЕНТІВ С САХАРНИМ ДІАБЕТОМ 2-ГО ТИПА.....	13
<i>Журовська Л.В., Лопіва І.А., Пазарниа В.Г., Демченко І.А.</i>	
ЦИТКОЛІНИ В ЕРАКТИЦІ ЛІКУВАННЯ ДИСЦИРКУЛЯТОРНОЇ ЕНЦЕФАЛОПАТІЇ.....	14
<i>І.С. Зозуля, А.Г. Зозуля</i>	
ПЕРЕНІША ІНВАЛІДНІСТЬ ВНАСЛІДОК ХВОРОБ СИСТЕМИ КРОВООБІГУ.....	15
<i>А.В. Іванов, І.В. Дрожиня, Г.Я. Халюкова, О.М. Мануєл</i>	
ІННОВАЦІОННИЙ ПОДХІД ЛЕЧЕННЯ БОЛЕВОГО СИНДРОМА ПРИ РЕАБІЛІТАЦІЇ ЛЮДЕЙ ПОЖИЛОГО ВОЗРАСТУ.....	16
<i>Коваленко А.В., Коваленко А.В.</i>	
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ СИСТЕМОЮ ГЕМОДИНАМІКОЮ ТА ДІАГОСТИЧНОЮ ФУНКЦІЄЮ ЛІВОГО ШЛУНОЧКА ХВОРИХ НА ГІПЕРТОНІЧНУ ХВОРОБУ У КЛІМАКТЕРІАЛЬНИЙ ПЕРІОД.....	17
<i>Митюк Ольга (О.О.)</i>	
ФАКТОРИ ПРОГРЕСУВАННЯ АТЕРОСКЛЕРОЗУ У ХВОРИХ ІА ІІ СТАДІЇ ГІПЕРТОНІЧНОЇ ХВОРОБИ.....	17
<i>Мочалый В.І.</i>	
ТРУДНОСТІ ПРИ ПРОВЕДЕННІ МЕДИЧНИХ ОГЛЯДІВ ПРАЦЮЮЧИХ.....	18
<i>Є.Д. Ніколенко, Ткач С.І., В.Г. Шестаков, І.Г. Боровик, О.Г. Мельник, Л.М. Могиланова, В.В. Базмун, В.І. Бруктусь</i>	
ЯКІСТЬ ПРОФІЛАКТИЧНИХ МЕДИЧНИХ ОГЛЯДІВ ПРАЦІВНИКІВ ЦЕВИНИХ КАТЕГОРІЙ.....	21
<i>Є.Д. Ніколенко, С.І. Ткач, О.Ю. Мушкетикова, І.Г. Боровик, О.Г. Захаров</i>	
РОЛЬ РЕОЛОГІЧНИХ ПОРУШЕНЬ У ПАТОГЕНЕЗІ ШЕМЦЬНОЇ ХВОРОБИ СЕРЦЯ НА ТЛІ АНЕМІЧНОГО СИНДРОМУ.....	22
<i>І.І. Пислякович</i>	